

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

кафедра фінансів, банківської справи та страхування

FINANCE
BANKING
INSURANCE

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

**методичні рекомендації для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»**

Кропивницький, 2024

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування*

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

методичні рекомендації для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Затверджено на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи
та страхування
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Кропивницький, 2024

Переддипломна практика: методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»/ Укладачі: В.В. Сибірцев, В.В. Подплетній, Т.А. Мельник, Л.М. Задорожня. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. 4 с.

Укладачі:

СИБІРЦЕВ Володимир Васильович, професор, доктор економічних наук, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ;

ПОДПЛЕТНІЙ Валерій Володимирович, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ;

МЕЛЬНИК Тетяна Андріївна, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ;

ЗАДОРОВНЯ Лариса Михайлівна, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ.

Рецензенти:

ЖОВНОВАЧ Руслана Іванівна, професор, доктор економічних наук, завідувач кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики ЦНТУ.

РЯБОВОЛИК Тетяна Федорівна, доцент, кандидат економічних наук, завідувач кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності ЦНТУ.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до програми переддипломної практики за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Методичні рекомендації охоплюють комплекс питань, пов'язаних з проходженням переддипломної практики, виконанням звіту з переддипломної практики, включають зміст і структуру переддипломної практики, порядок оформлення та захисту звіту з переддипломної практики.

Рекомендовано для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	4
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	7
3. ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	15
5. ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ.....	20
6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.....	29
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40
ДОДАТКИ.....	41

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є складовою частиною освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та проводиться відповідно до затверджених навчальним планом і графіком навчального процесу з метою закріплення здобувачами системи професійних вмінь і навичок, а також досвідом професійної діяльності, та має сприяти саморозвитку здобувача. Практична підготовка покликана забезпечити набуття практичних навиків роботи в ринкових умовах господарювання, вміння самостійно вести аналітичну та дослідну роботу в сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку в контексті забезпечення цілей сталого розвитку в умовах динамічного середовища.

Метою переддипломної практики є набуття здобувачем досвіду самостійної індивідуальної роботи щодо підбору фактичного матеріалу, систематизації інформаційних джерел, а також поглиблення теоретичних знань у сфері фінансових відносин стосовно предмету свого дослідження при написанні кваліфікаційної роботи.

Переддипломна практика має на меті засвоєння практичних навичок і вмінь та закріплення знань, отриманих здобувачами в процесі навчання на основі розширеного вивчення діяльності бази практики.

Завдання переддипломної практики засновані на характеристиках майбутньої професійної діяльності магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», саме:

- набути практичні навички з фаху безпосередньо на робочому місці;
- ознайомитися з фінансовою діяльністю бази практики;
- оволодіти професійними вміннями та навичками для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах;
- вивчити загальну структуру бази практики;
- проаналізувати фінансову звітність про діяльність бази практики за 5 останні

роки;

– здійснити оцінку фінансового стану бази практики;

– вдосконалити навички роботи з комп'ютерними програмами, які використовуються на базі практики.

У результаті проходження переддипломної практики здобувач другого рівня вищої освіти набуває інтегральної, загальних й спеціальних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузь знань 07 «Управління та адміністрування», а саме:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10. Знання та розуміння правових основ цивільного захисту, дотримання основних принципів його забезпечення.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів,

банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність управляти фінансовими інвестиціями з позицій доходності та ризикованості, оперувати інструментарієм фондового ринку та передбачати наслідки прийнятих рішень в умовах невизначеності ринкового середовища.

Результатом проходження виробничої практики є набуття здобувачами програмних результатів навчання, а саме:

Програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14. Досліджувати, аналізувати та ідентифікувати небезпеки навколишнього середовища, класифікувати надзвичайні ситуації, здійснювати їх прогнозування. Розробляти заходи з превентивного та аварійного планування, управляти заходами цивільного захисту та забезпеченням техногенної безпеки об'єктів і територій.

Програма переддипломної практики встановлює загальні вимоги до її проходження, які ґрунтуються на вимогах чинного законодавства, а саме:

Закону України «Про вищу освіту»;

Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93;

Рекомендацій про проведення практики здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 р. № 970 «Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва»;

Положення «Про організацію освітнього процесу в Центральноросійському національному технічному університеті»;

Положення «Про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Центральноросійського національного технічного університету» та ін.

Організаційне та навчально-методичне керівництво переддипломною практикою забезпечує кафедра фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює навчальний відділ університету.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Здобувачі направляються на переддипломну практику наказом ректора університету. До керівництва переддипломною практикою здобувачів залучаються досвідчені викладачі кафедри.

Проведення переддипломної практики забезпечується договором з базою практики, щоденником практики, звітом про проходження здобувачем практики.

Здобувачі направляються на переддипломну практику у відповідності до наказу ЦНТУ, в якому зазначені термін проходження практики, бази практики та керівники практики від навчального закладу.

Бази проходження переддипломної практики визначає кафедра фінансів, банківської справи та страхування спільно з відділом практики Центральноукраїнського національного технічного університету відповідно до основних вимог підготовки фахівців та на підставі договорів між установою, що є базою практики та Центральноукраїнським національним технічним університетом.

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики або в його структурних підрозділах, які здатні забезпечити виконання програми практики.

Дозволяється проходження виробничої практики на інших базах практики, які пропонуються самими здобувачами. Для цього необхідно надати до відділу практики Центральноукраїнського національного технічного університету документи, які підтверджують готовність бази практики прийняти здобувача на практику (Угода на проходження переддипломної практики, форма Н7.01) з обов'язковим повідомленням реквізитів установи та відомостей про керівника бази практики (див. додаток В).

Базою проходження переддипломної практики можуть бути:

- підприємства, установи та організації різних форм власності, видів господарської діяльності, організаційно-правового статусу;
- органи державного управління і місцевого самоврядування;
- фізичні особи, які є підприємцями, що створюють і розвивають власну справу.

Місцем проходження переддипломної практики повинні бути відділи чи підрозділи, які пов'язані з фінансовою роботою бази практики, залежно від специфіки бази практики, можливості організації самостійної роботи здобувача та здійснення кваліфікаційного керівництва роботою здобувачів.

Переддипломна практика може бути проведена безпосередньо на території підприємства, організації чи установи, або (за узгодженням з базою практики) дистанційно (онлайн), якщо зміст практики дозволяє її дистанційне проведення.

Зміна бази переддипломної практики можлива лише з поважних причин і лише до початку практики. Рішення про можливість зміни бази переддипломної практики приймає завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Самостійно змінювати базу та місце переддипломної практики здобувач не має права. У разі відсутності здобувача на місці переддипломної практики протягом терміну проходження практики без поважних причин вважається, що здобувач не виконав вимоги освітнього процесу.

Керівництво переддипломною практикою здобувачів здійснюється з двох сторін:

- з боку університету - керівником практики з числа професорсько-викладацького складу кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
- з боку бази практики - кваліфікованим фахівцем, який призначається керівником бази практики.

Обов'язки керівника переддипломної практики від кафедри:

- забезпечує проведення організаційних заходів перед відбуттям здобувачів освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання здобувачам необхідних документів (програми, щоденник, індивідуальне завдання, теми кваліфікаційних робіт, рекомендації щодо оформлення звіту тощо);
- узгоджує з керівником практики від бази практики (підприємства, організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей бази практики;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до баз практики;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок надання звітів з практики;
- приймає участь у роботі комісії з захисту звіту з практики;
- готує і подає завідувачу кафедри письмовий звіт з проведення практики із зауваженнями та пропозиціями з вдосконалення практики здобувачів вищої освіти.

Керівник бази переддипломної практики:

- несе особисту відповідальність за проведення практики у межах своєї компетенції;
- організовує практику згідно з програмою переддипломної практики;
- організовує проведення інструктажів з охорони праці, питань пожежної безпеки, техногенної безпеки та цивільного захисту відповідними фахівцями;
- забезпечує виконання погоджених графіків проходження переддипломної практики у структурних підрозділах підприємства;
- надає здобувачам вищої освіти можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією підприємства для виконання програми переддипломної практики;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для засвоєння здобувачами вищої освіти нової техніки, передової технології, сучасних методів організації праці;
- контролює виконання Кодексу законів України про працю тощо.

Обов'язки керівника переддипломної практики від бази практики:

- розподіл здобувачів за робочими місцями у відповідності до графіка проходження переддипломної практики;
- інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві і на робочому місці при виконанні конкретних видів робіт;
- ознайомлення здобувача з організацією роботи на робочому місці;

– контроль за роботою здобувачів, забезпечення виконання здобувачами програми переддипломної практики;

– оцінка якості роботи здобувачів, складання на них характеристик з визначенням рівня виконання програми переддипломної практики, якості професійних знань та умінь, виконання індивідуальних завдань, організаторських здібностей, участі в освоєнні нової техніки та технології;

– допомога в підборі матеріалу для кваліфікаційних робіт.

Основні обов'язки здобувача під час проходження переддипломної практики:

– до початку переддипломної практики отримати від керівника практики від кафедри направлення, документацію (методичні рекомендації, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу переддипломної практики;

– у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою переддипломної практики та вказівками її керівників;

– вивчити й суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;

– нести відповідальність за виконану роботу;

– своєчасно підготувати звіт з переддипломної практики.

Призначений керівник від кафедри перед початком переддипломної практики проводить інструктаж про порядок її проходження, знайомить із вимогами щодо виконання програми переддипломної практики та складання звіту за результатами проходження переддипломної практики.

Здобувачі до початку переддипломної практики повинні пройти інструктаж керівника переддипломної практики від університету та отримати індивідуальне завдання, яке виконується особисто кожним здобувачем.

Безпосередньо на місці переддипломної практики здобувач зобов'язаний пройти інструктажі з охорони праці, техніки безпеки й пожежної профілактики з обов'язковою реєстрацією у відповідних журналах, ознайомитися з робочим місцем,

правилами експлуатації устаткування, уточнити план проходження переддипломної практики та тривалість робочого часу здобувачів на практиці.

Під час переддипломної практики здобувачі повинні в повному обсязі виконати програму проходження переддипломної практики, регулярно вести щоденник переддипломної практики та формувати звіт про проходження переддипломної практики. Щоденник переддипломної практики – діючий засіб самоконтролю, що допомагає здобувачу правильно організувати свою роботу, в той же час записи у щоденнику є основним матеріалом для складання звіту з переддипломної практики. Звіт з переддипломної практики має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми переддипломної практики та індивідуального завдання, містити в собі висновки і пропозиції, список використаних джерел, додатки. Оформлюється звіт відповідно до встановлених вимог.

Під час переддипломної практики здобувачі збирають, опрацьовують, систематизують та здійснюють аналіз практичного матеріалу, необхідного для виконання звіту з переддипломної практики. Завдання здобувача полягає в детальному ознайомленні з законодавчими, нормативними та інструктивними матеріалами, які регламентують організацію роботи бази переддипломної практики.

Після закінчення переддипломної практики щоденник разом зі звітом має бути переглянутий керівниками переддипломної практики, які складають відгуки та висновки про проходження переддипломної практики й підписують його.

3. ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Загальна тривалість переддипломної практики з освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» становить 4 тижні (20 робочих днів).

Тривалість переддипломної практики на окремих робочих місцях визначається індивідуальним календарним планом її проходження, який складають керівники переддипломної практики від підприємства та кафедри (табл. 1) й програми переддипломної практики (табл. 2).

Таблиця 1

Календарний графік проходження переддипломної практики

№ з/п	Назви робіт	Тривалість практики (кількість днів)
1.	Вступне заняття	1
2.	Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки	1
3.	Ознайомлення з історією розвитку, правовою основою діяльності, умовами функціонування, з організаційною структурою, специфікою діяльності бази практики	4
4.	Виконання індивідуального завдання згідно з тематикою і планом переддипломної практики	10
5.	Написання та оформлення звіту з переддипломної практики	3
6.	Захист звіту з переддипломної практики	1
	Разом	20

Таблиця 2

Програма переддипломної практики

Завдання	Зміст
1. Зустріч з керівником від кафедри.	Зустрітися з керівником від кафедри фінансів, банківської справи та страхування, пройти інструктаж про порядок проходження практики, знайомитися з програмою переддипломної практики, отримати документацію (методичні рекомендації, програму, щоденник, індивідуальне завдання).
2. Зустріч з керівником від бази практики.	Зустрітися з керівником від бази практики, пройти інструктаж, скорегувати індивідуальне завдання.

Завдання	Зміст
3. Загальна характеристика створення та діяльності бази практики.	<p>Ознайомлення з історією розвитку, правовою основою діяльності, умовами функціонування, з організаційною структурою, специфікою діяльності бази практики.</p> <p>База переддипломної практики - підприємство різної форми власності: вивчити організаційну структуру підприємства і структуру фінансового відділу, організацію фінансової роботи на підприємстві, проаналізувати основні економічні показники діяльності за останні 3-5 років.</p> <p>База переддипломної практики – банк: охарактеризувати банк, визначити його місце у банківській системі України за обсягом активів, капіталу, прибутку, зобов'язань; розглянути організаційну структуру, проаналізувати основні показники діяльності за останні 3-5 років (доходи, витрати, прибуток, розмір кредитного портфелю, депозитного портфелю, кількість відділень, кількість працюючих, тощо).</p> <p>База переддипломної практики – страхова компанія: охарактеризувати страховика, визначити його місце на страховому ринку України за обсягом активів, капіталу, прибутку, страховий премій і виплат; розглянути організаційну структуру, проаналізувати основні показники діяльності за останні 3-5 років (доходи, витрати, прибуток, розмір страхового портфелю, кількість відділень, кількість працюючих, тощо).</p>
4. Виконання індивідуального завдання	<p>Вивчити теоретичні й методологічні аспекти дослідження обраного напрямку теми індивідуального завдання. Провести детальний аналіз предмету дослідження на базі практики обраними методами. Обґрунтувати рекомендації щодо вирішення виявлених проблем.</p>
5. Формування звіту з переддипломної практики	<p>Систематизувати отриманні результати дослідження у звіт з переддипломної практики.</p>
6. Захист звіту з переддипломної практики	<p>Оформити належним чином щоденник переддипломної практики, звіт з переддипломної практики.</p>

Після проходження усіх видів необхідних інструктажів здобувач розпочинає вивчення організаційної і виробничої структури підприємства (установи, організації),

розміщення його окремих структурних підрозділів. Ознайомлюється з операційною діяльністю, структурою управління підприємством (установою, організацією).

Для ознайомлення з організаційною структурою і управління підприємством (установою, організацією) керівник переддипломної практики від бази практики проводить екскурсію, під час якої здобувачі оглядають окремі структурні його підрозділи, відділи і служби та місце зберігання товарно-матеріальних цінностей і отримують докладну інформацію про роботу кожного підрозділу.

Наступним кроком проходження переддипломної практики є ознайомлення і систематизація даних з історії створення бази практики, із загальної характеристики бази переддипломної практики, з порядком реєстрації, з специфікою діяльності бази переддипломної практики, з фінансовою структурою бази переддипломної практики, із загальними правилами ведення фінансової документації за певний період, порядком ведення та збереження фінансової документації на базі переддипломної практики. Далі здобувач вивчає основні показники господарської діяльності підприємства (установи, організації), проводить розрахунок ключових фінансово-економічних показників.

На наступному етапі здобувач виконує індивідуальне завдання з більш глибокого вивчення окремих сторін діяльності підприємства (установи, організації). Індивідуальне завдання на проходження переддипломної практики формує керівник переддипломної практики від кафедри відповідно до бази переддипломної практики та обраної теми кваліфікаційної роботи.

На наступному етапі здобувач пише та належно оформлює звіт з переддипломної практики, який має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми переддипломної практики та індивідуального завдання з дотриманням правил академічної доброчесності

Підготовлений звіт з переддипломної практики й належно оформлений щоденник переддипломної практики подаються здобувачем на кафедру фінансів, банківської справи та страхування, де з ними докладно ознайомлюється керівник від кафедри. Захист звітів приймає на кафедрі спеціальна комісія, призначена завідувачем кафедри, до складу якої входять викладачі кафедри.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання для кожного здобувача розробляється керівником практики від кафедри індивідуально.

Зміст індивідуального завдання враховує конкретні умови та можливості бази переддипломної практики, відповідає потребам фінансових установ і одночасно відповідає цілям і завданням навчального процесу.

Зміст індивідуальних завдань формується з урахуванням бази переддипломної практики й напрямів досліджень, за якими можливе виконання кваліфікаційних робіт.

Крім того, індивідуальне завдання відповідає здібностям і теоретичній підготовці здобувача, а також безпосередньо пов'язане із обраним напрямком кваліфікаційної роботи.

В індивідуальному завданні необхідно коротко відобразити теоретичні та методичні аспекти предмета дослідження, провести його аналітичну оцінку й обґрунтувати рекомендації щодо удосконалення його функціонування і розвитку.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Амортизаційна політика підприємства та оцінка її ефективності.
2. Банківське кредитування інноваційного розвитку в Україні.
3. Боргові цінні папери у формуванні ресурсної бази комерційного банку.
4. Бюджетування в системі фінансового планування на підприємстві.
5. Державний борг України: стан, шляхи оптимізації.
6. Дивідендна політика підприємства та шляхи її оптимізації.
7. Ділова активність та ефективність діяльності підприємства.
8. Діяльність комерційних банків на валютному ринку України.
9. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.
10. Діяльність страхових компаній на ринку цінних паперів.
11. Інвестиційна взаємодія економічних суб'єктів України і міжнародних інвестиційних інститутів.
12. Інвестиційна діяльність комерційних банків в Україні.

13. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні.
14. Механізм формування власного капіталу банку та шляхи його вдосконалення.
15. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування.
16. Нетрадиційні банківські послуги та перспективи їх розвитку в Україні.
17. Особливості оподаткування і формування фінансових результатів діяльності підприємств малого та середнього бізнесу.
18. Оцінка впливу інвестицій на економічний розвиток регіону.
19. Портфельне інвестування у криптовалюту як форма інвестиційної діяльності банку.
20. Розвиток інтеграційних процесів у діяльності банків і страхових компаній.
21. Розвиток факторингових послуг банків.
22. Система запобігання та протидії легалізації доходів клієнтів банків.
23. Стан і розвиток ринку сільськогосподарського страхування в сучасних умовах.
24. Стан і розвиток ринку цінних паперів в Україні.
25. Стан і розвиток страхового ринку страхування життя в сучасних умовах.
26. Стан і розвиток страхового ринку України в сучасних умовах.
27. Стан і розвиток фондового ринку в Україні.
28. Стратегічне управління системою фінансової безпеки підприємства.
29. Сучасна практика і проблеми діяльності кредитних спілок та визначення шляхів їх подолання.
30. Сучасна практика і проблеми діяльності небанківських фінансових установ та визначення шляхів їх подолання.
31. Сучасний стан та перспективи розвитку банківського кредитування фізичних осіб.
32. Сучасний стан та перспективи розвитку банківського страхування
33. Сучасні важелі інвестиційного розвитку комерційних банків.
34. Сучасні важелі інвестиційного розвитку підприємств малого та середнього бізнесу.

35. Сучасні важелі інвестиційного розвитку страхових компаній.
36. Сучасні особливості формування ресурсного потенціалу банків.
37. Сучасні стратегії інвестування підприємства.
38. Сучасні тенденції формування та використання ресурсів місцевих бюджетів в Україні.
39. Удосконалення податкового регулювання національного страхового сектору.
40. Удосконалення податкової системи і податкової політики держави.
41. Удосконалення систем оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та шляхи її реформування.
42. Удосконалення системи оподаткування фізичних осіб та шляхи її удосконалення.
43. Удосконалення управління активами і пасивами комерційного банку.
44. Удосконалення управління активами і пасивами підприємства.
45. Удосконалення управління активами і пасивами страхової компанії.
46. Удосконалення управління вхідними і вихідними грошовими потоками підприємства.
47. Удосконалення управління вхідними і вихідними грошовими потоками страхової компанії.
48. Удосконалення управління вхідними і вихідними грошовими потоками комерційних банків.
49. Удосконалення управління дебіторською і кредиторською заборгованостями підприємства.
50. Удосконалення управління доходами й видатками місцевих бюджетів.
51. Удосконалення управління капіталом банку.
52. Удосконалення управління капіталом підприємства.
53. Удосконалення управління капіталом страхової компанії.
54. Удосконалення управління кредитним портфелем комерційного банку.
55. Удосконалення управління кредитоспроможністю підприємства.
56. Удосконалення управління ліквідністю підприємства.

57. Удосконалення управління платоспроможністю страхової організації.
58. Удосконалення управління платоспроможністю та кредитоспроможністю підприємства.
59. Удосконалення управління позиковим капіталом підприємства.
60. Удосконалення управління портфелем цінних паперів комерційного банку.
61. Удосконалення управління рентабельністю і шляхи її підвищення на підприємстві.
62. Удосконалення управління структурою капіталу акціонерного товариства, вибір форм залучення додаткового капіталу.
63. Удосконалення управління фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування.
64. Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства.
65. Удосконалення управління фінансовими ресурсами страхової організації.
66. Удосконалення управління фінансовими ризиками страхових компаній.
67. Удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства.
68. Управління інвестиційним портфелем комерційного банку.
69. Управління інвестиційним ризиком комерційного банку.
70. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.
71. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
72. Управління коштами місцевих бюджетів України в умовах децентралізації.
73. Управління кредитним ризиком комерційного банку.
74. Управління процентним ризиком комерційного банку.
75. Управління ризиками у банківській діяльності.
76. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.
77. Управління фінансовою безпекою комерційного банку.
78. Фінансова підтримка розвитку підприємств малого та середнього бізнесу.
79. Фінансова стійкість комерційного банку та методи її забезпечення.
80. Фінансова стратегія підприємства.
81. Фінансове забезпечення збройних сил.
82. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

83. Фінансове забезпечення освіти.
84. Фінансове забезпечення охорони здоров'я.
85. Фінансове забезпечення розвитку аграрної сфери економіки України.
86. Фінансове забезпечення розвитку підприємств малого та середнього бізнесу.
87. Фінансове забезпечення розвитку територіальних громад в Україні.
88. Фінансове забезпечення функціонування бюджетної установи.
89. Фінансове планування на підприємстві, в установі, організації.
90. Фінансовий менеджмент в страховій організації.
91. Фінансовий механізм недержавного пенсійного страхування
92. Фінансовий механізм пенсійного страхування в Україні.
93. Фінансовий механізм соціального страхування в Україні.
94. Фінансування обігових коштів і підвищення ефективності їх використання.
95. Фінансування соціального захисту населення в Україні.
96. Фінансування соціально-економічних програм органів місцевого самоврядування.
97. Формування політики фінансово-економічної безпеки акціонерного товариства.
98. Формування та реалізація кредитної політики банку.
99. Формування територіальних фінансових ресурсів.
100. Хеджування валютних ризиків як інструмент фінансового

5. ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Структура звіту з переддипломної практики містить (за порядком перерахування):

- Титульний аркуш (1 сторінка);
- Зміст (1 сторінка);
- Вступ (1-2 сторінки);
- Основна частина (25-30 сторінок);
- Висновки (2-3 сторінки);
- Список використаних джерел (не менше 10 джерел);
- Додатки.

Титульний аркуш звіту з переддипломної практики повинен містити: назву міністерства, якому підпорядкований заклад вищої освіти; назву закладу вищої освіти, в якому навчається здобувач; назву факультету й кафедри; тему індивідуального завдання; прізвище, ім'я та по батькові здобувача, шифр групи в якій він навчається; прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посаду керівника від кафедри; місто і рік.

Зміст звіту з переддипломної практики містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів, а саме: вступу, розділів, підрозділів, пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Назви розділів і підрозділів повинні дослівно відповідати заголовкам в тексті.

Вступ звіту з переддипломної практики обґрунтовує мету та завдання проходження переддипломної практики, визначає актуальність індивідуального завдання, доцільність його розгляду та оцінки саме за базою проходження переддипломної практики. Слід вказати використані методи дослідження та джерела інформації.

Основна частина звіту з переддипломної практики повинна бути поділена на окремі розділи відповідно до обраної теми. У цій частині здобувач надає характеристику поставленого індивідуального завдання і описує виконану ним

роботу, пов'язуючи текстову частину з документами, які наводяться в додатках до звіту.

Розділи поділяються на підрозділи самостійно здобувачами, виходячи із змісту переддипломної практики (переліку питань, що підлягають опрацюванню).

У рамках першого розділу звіту з переддипломної практики доцільно висвітлити теоретичні засади або методичні аспекти предмету дослідження.

У рамках другого розділу звіту з переддипломної практики доцільно

- висвітити загально-організаційну характеристику, яка містить опис: створення і розвитку бази практики; структури підприємства, установи, їх підрозділів, відділів; призначення окремих підрозділів; фінансово-економічних показників, що характеризують діяльність бази практики;

- проаналізувати фінансову діяльність бази практики, загальну оцінку фінансового стану, провести фінансовий аналіз відповідно до теми індивідуального завдання (табл. 3).

Таблиця 3

Особливості фінансовий аналіз відповідно до теми індивідуального завдання

Орієнтовна тема індивідуального завдання	Рекомендації щодо напрямів фінансового аналізу
Управління активами підприємства	Аналіз формування та використання активів за їх обсягом, складом, структурою з оптимальним їх формуванням з різноманітних джерел, а також ефективне їх використання в різних видах господарської діяльності підприємства задля забезпечення достатньої фінансової гнучкості підприємства, оптимізації оборотності активів, забезпечення своєчасного реінвестування доходів.
Вартість та оптимізація структури капіталу підприємства	Аналіз джерел фінансових ресурсів підприємства та внески засновників у статутний капітал; величину нерозподіленого прибутку; амортизаційні відрахування; величину резервного фонду; склад позичкового капіталу; наявність бюджетних субсидій; страхові відшкодування та інші види ресурсів, визначити оптимальну структуру джерел.
Управління прибутком на підприємстві	Аналіз формування прибутку підприємства від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності; за яким порядком здійснюється розрахунок прибутку

Орієнтовна тема індивідуального завдання	Рекомендації щодо напрямів фінансового аналізу
Управління грошовими потоками на підприємстві	Оцінити стан грошових коштів та грошового потоку за показниками їх обсягів, структури та динаміки загалом і у розрізі видів діяльності підприємства; з'ясувати структуру джерел надходжень грошових коштів, вивчити структуру напрямів витрачання грошових коштів та рівень достатності грошових коштів.
Управління зобов'язаннями банку	Аналіз обсягів та структури залучених коштів (за видом валюти, належністю, строковістю) та запозичених коштів (випуск цінних паперів власного боргу, міжбанківське кредитування, одержання кредитів рефінансування).
Управління кредитним портфелем банку	Аналіз обсягу і структури кредитного портфеля установи (за видом валюти, належністю, забезпеченістю, за галузями економіки, строковістю), визначити обсяг проблемної заборгованості банку, проаналізувати нормативи кредитного ризику банку.
Управління ліквідністю банку	Аналіз відповідності строків залучення і розміщення коштів в залежності від їх виду та періодів строковості, визначити розриви ліквідності, розрахувати і проаналізувати нормативи ліквідності банківської установи.
Управління прибутковістю банку	Аналіз формування процентного і непроцентного прибутку; за яким порядком здійснюється розрахунок прибутку та проаналізувати, чи здійснювались у банку основні заходи, які б сприяли підвищенню прибутковості установи за відповідний період.
Управління ризиками банківської діяльності	Ознайомитись з побудовою системи управління ризиками клієнтів та управління власними ризиками, здійснити пошук напрямків вдосконалення системи ризик-менеджменту.
Управління капіталом страхової компанії	Аналіз джерел формування фінансових ресурсів страховика та проаналізувати внески засновників у статутний капітал; величину нерозподіленого прибутку; амортизаційні відрахування; величину резервного капіталу; склад позиченого та залученого капіталу; визначити оптимальну структуру джерел.
Управління ризиками страхової компанії	Розкрити побудову системи управління ризиками клієнтів та управління власними ризиками, здійснити пошук напрямків вдосконалення системи ризик-менеджменту.

Орієнтовна тема індивідуального завдання	Рекомендації щодо напрямів фінансового аналізу
Управління страховими резервами	Аналіз прибутковості, ліквідності та диверсифікованості страхових резервів, що реалізується на основі аналізу ситуації шляхом цілеспрямованого впливу на структуру резервів.
Управління прибутком страхової компанії	Аналіз джерел формування доходів та витрат страхової компанії. Розкрити порядок формування прибутку страховика та визначитися з напрямками його підвищення. Також, значну увагу слід приділити розгляду напрямків розподілу прибутку страховика
Управління надходженням страхових премій і здійсненням страхових виплат	Аналіз структури страхового портфеля (співвідношення між обов'язковими і добровільними видами страхування, між договорами з максимальною і мінімальною страховими сумами, між індивідуальними і груповими договорами страхування, тощо); обсягу зібраних страхових премій за аналізований період; обсяг виплаченого страхового відшкодування за звітний період; кількість постраждалих об'єктів за звітний період; кількість страхових випадків за звітний період; загальну страхову суму постраждалих об'єктів; рівень виплат страхового відшкодування.

У рамках третього розділу звіту з переддипломної практики необхідно розрити виявленні проблеми внаслідок фінансового аналізу.

Представлений у звіті з переддипломної практики матеріал повинен мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити елементи самостійного дослідження та необхідні розрахунки;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного предмета.

Висновки звіту з переддипломної практики повинні містити найбільш важливі узагальнення основних результатів дослідження бази практики, аналізу та оцінки предмету дослідження та перспектив його розвитку.

Список використаних джерел звіту з переддипломної практики повинен містити лише джерела, які були безпосередньо використані при написанні звіту, а не

всі переглянуті джерела за темою.

Додатки звіту з переддипломної практики повинен містити великі за обсягом таблиці, рисунки, схеми, документи (статут; положення про функціональні підрозділи, посадові інструкції фахівців, штатний розпис), форми бухгалтерської, фінансової і статистичної звітності (№ 1 «Баланс»; № 2 «Звіт про фінансові результати» тощо), договори з постачальниками, організаційно-розпорядницькі документи: накази, розпорядження, інструкції, довідкова інформація до аналітичних і прогнозних розрахунків на які посилаються в звіті.

Написання та оформлення звіту з переддипломної практики.

Звіт з переддипломної практики виконується машинним, за допомогою комп'ютерної техніки, способом на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Шрифт Times New Roman звичайний, розмір шрифту – 14пт, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля аркуша мають бути: зліва – 30 мм, справа – щонайменше 10 мм; угорі і внизу – щонайменше 20 мм. Нумерація сторінок (звіт починається з титульного аркуша, але номер на ньому та на змісті не проставляється) здійснюється арабськими цифрами у правому куті верхнього колонтитула.

Назва структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру відносно тексту.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) по центру відносно тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком структурних частин та заголовком підрозділів відсутня. Відстань між заголовком підрозділу та текстом повинна дорівнювати 1 міжрядковому інтервалу.

Звіт з переддипломної практики повинен бути набраний на комп'ютері та роздрукований з одного боку аркуша .

Титульний аркуш звіту з переддипломної практики оформлюється у відповідності до встановленого зразку (див. додаток А).

Зміст звіту з переддипломної практики знаходиться на другій сторінці. Для зручності при формуванні змісту доцільно застосовувати додаткові функції Word:

Посилання → Зміст.

Напроти кожної назви частини звіту вказують номер сторінки, з якої вона починається. Всі цифрові позначення сторінок повинні бути розміщені в одному рядку.

Кожний розділ звіту з переддипломної практики починається з нової сторінки. Тексту передуює назва розділу (заголовок), написана заголовними літерами. Перед назвою розділів основної частини звіту арабськими цифрами ставиться порядковий номер розділу.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОГО СТАХУВАННЯ
2.1. Аналіз діяльності АТ КБ «ПриватБанку»

Акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» (скорочена назва

При наявності у звіті з переддипломної практики схем, графіків, діаграм тощо їх варто називати рисунками. Ілюстрації позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком тих, що подані в додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рис. 2.4; (четвертий рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією і посередині.

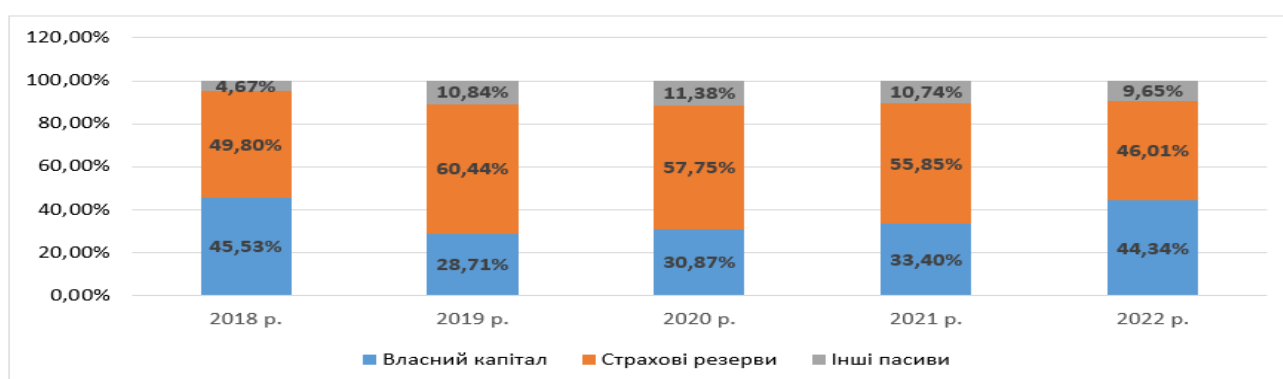

Рис. 2.4. Структура активів, млн. грн.

Джерело: складено автором з використанням [11].

Таблиці у звіті з переддипломної практики нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Назву таблиці розміщують в наступному рядку посередині та шрифт виділяють жирним.

Таблиця 1.2

Основні форми співпраці комерційного банку і страховика

Форма співпраці	Характеристика	Країни де застосовується
Договір про співпрацю в розповсюдженні	Комерційний банк виступає посередником між страховиком і страхувальником	Німеччина, США, Японія
Договір про спільну діяльність	Комерційний банк і страховик співпрацюють для удосконалення послуг	Іспанія, Португалія, Італія
Інтегрована бізнес група	Створення нової спільної фінансової організації	Іспанія, Об'єднане королівство, Бельгія, Ірландія, Франція

Джерело: [4, с. 430; 20].

При переносі частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» і номер її вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами таблиці у правому верхньому куті пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують номер, наприклад: «Продовження таблиці 1.2».

Формули у звіті з переддипломної практики нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку.

Номери формул пишуть біля правого боку аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках арабськими цифрами, наприклад: (1.1), перша формула першого розділу.

використовувати формулу:

$$a = \frac{I-K}{I} = 1 - \frac{K}{I}, \quad (1.1)$$

де a – фактична частка премії за ризик інвестування коштів в інноваційний проєкт;

I – загальні інвестиції для реалізації інвестиційного проєкту, млн. грн.;

K – сума залучених кредитних коштів в інноваційний проєкт, млн. грн.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Посилання в тексті звіту з переддипломної практики на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, «... [7, с.98]», де 7 – це номер джерела в переліку, 98 – це сторінка джерела на яку посилаються.

Посилання на літературу варто оформляти у такий спосіб:

писати [1, 2, 4], а не [1,2,4];

писати [1, 2], а не [1-2];

писати [1–3], а не [1, 2, 3].

Список використаних джерел у звіті з переддипломної практики розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» та подається мовою оригіналу (див. дод. Г).

Додатки звіту з переддипломної практики розміщують у порядку появи посилань у тексті роботи. Додатки розміщують після списку використаних джерел, виділяючи окремий аркуш на якому зазначено напис «ДОДАТКИ».

Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок. В правому верхньому рядку над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера на позначення послідовності, наприклад: додаток А, додаток Б.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за

винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Процес проходження здобувачем переддипломної практики відображається основним документом, яким є щоденник переддипломної практики, який містить:

- календарний графік проходження переддипломної практики;
- робочі записи під час переддипломної практики;
- відгук керівника від підприємства про наукову та переддипломну практику;
- висновок керівника наукової та переддипломної практики від кафедри (див. додаток Б).

Щоденник переддипломної практики і звіт з переддипломної практики оформлюються під час проходження переддипломної практики й подаються керівнику практики від бази практики на перевірку і для одержання відгуку. Відгук оформлюється у відповідному порядку з підписами, печаткою і датою.

Записи в щоденнику переддипломної практики ведуть щоденно від свого імені в теперішньому часі, без скорочень, без помилок, пастою одного кольору, в тій послідовності, в якій виконували дослідження. Записи у щоденнику ведуть українською мовою. Записи про виконані роботи повинні бути стислими, конкретними.

Періодично щоденник переддипломної практики здобувачі подають керівникові від бази практики для перевірки правильності записів у ньому, виставлення оцінки, підпису. Щоденник переддипломної практики обов'язково додається до звіту з переддипломної практики після закінчення переддипломної практики.

Звіт з переддипломної практики, розміщений в папці (стандарт), і щоденник переддипломної практики, оформлені належним чином, з необхідними підписами й печатками, здобувач здає на кафедру фінансів, банківської справи та страхування.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика завершується складанням повного звіту з переддипломної практики та його захистом. Керівник від бази практики перевіряє складений та оформлений відповідно до вимог звіт з переддипломної практики, засвідчує його підписом і печаткою у щоденнику переддипломної практики та коротко характеризує діяльність здобувача за час проходження переддипломної практики і також засвідчує свій відгук.

Зброшурований звіт з переддипломної практики разом із щоденником переддипломної практики здобувач у визначений термін подає керівнику практики від кафедри. Після перевірки звіту з переддипломної практики і отримання позитивного висновку здобувач отримує допуск до захисту звіту.

Захист звітів з переддипломної практики здобувачів відбувається у присутності комісії, призначеній завідувачем кафедри, в визначений графіком освітнього процесу термін.

Звіт з переддипломної практики має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання з дотриманням правил академічної доброчесності.

Оцінка має відображати ступінь підготовленості здобувача до практичної роботи за фахом. При оцінці звітів з переддипломної практики враховується оцінка за зміст, оформлення, виконання індивідуальних завдань та відповіді при захисті.

При оцінюванні переддипломної практики враховується виконання основної частини звіту, відгук керівника переддипломної практики від бази, оцінки у щоденнику, а також якість оформлення.

До уваги береться зміст та якість проведеної здобувачем дослідження: загальне розуміння діяльності бази практики, широта вивчення й висвітлення її діяльності та структур управління, проведений аналіз господарської та фінансової діяльності (за 3-5 попередні періоди), особлива увага приділяється вмінню працювати з інформаційними системами, інструментами аналізу; здатність здобувача аналізувати й пропонувати впроваджувати сучасні методи; враховується повнота розкриття теми

індивідуального завдання; висновки здобувача щодо існуючих проблем в системі управління фінансами та за індивідуальною темою дослідження; пропозиції та їх обґрунтування щодо вирішення виявлених проблем.

Враховується в загальну оцінку і якість захисту звіту: уміння лаконічно, послідовно й чітко викласти результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої рекомендації думки, погляди; загальний рівень підготовки здобувача; володіння культурою презентації.

Особлива увага приділяється ставленню здобувача вищої освіти до проведення дослідження, його самостійності, вмінню робити висновки та рекомендації, дотримання правил академічної доброчесності.

Під час оцінки звіту переддипломної практики в цілому додатково враховуються і впливають на загальну оцінку припущені недоліки та помилки, якими вважається:

- неохайне оформлення або помилки в оформленні звіту переддипломної практики відносно діючих вимог;
 - помилкові статистичні й аналітичні дані, навіть якщо розмір помилки незначний і в цілому не впливає на висновки, які зроблено у звіті;
 - несвоєчасність представлення на кафедру звіту з переддипломної практики.
- Формою контролю є диференційований залік.

Захист звіту з переддипломної практики завершується виставленням здобувачу диференційованої оцінки, про що робиться запис у заліковій книжці (індивідуальний навчальний план) за підписами членів комісії. З метою забезпечення єдиних критеріїв, переваги в оцінці результатів проходження переддипломної практики надаються керівнику переддипломної практики від кафедри.

Результати переддипломної практики оцінюють за 100 бальною системою (табл. 4).

Якщо здобувач: повністю виконав програму переддипломної практики, своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою практики завдання, оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх, виявив сукупність усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила

практика, виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальне завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації, аргументовано і логічно формулював висновки та робив узагальнення у звіті з переддипломної практики, глибоко і всебічно розкривав зміст питань, які ставилися в процесі проходження переддипломної практики; але допускав на захисті звіту про проходження практики окремі неточності, здобувач може отримати від 90 до 100 балів, що відповідає оцінці «А» за шкалою ECTS та оцінці «Відмінно» за національною шкалою.

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторенням

Якщо здобувач: повністю виконав програму переддипломної практики, своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою переддипломної практики завдання, оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх, виявив сукупність усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила переддипломної практика, виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальне завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації; логічно формулював висновки та робив узагальнення у звіті з переддипломної практики, глибоко і всебічно розкривав зміст питань, які ставилися в процесі проходження переддипломної практики, але допускав на захисті звіту з переддипломної практики окремі помилки, здобувач може отримати від 82 до 89 балів, що відповідає оцінці «В» за шкалою ECTS та оцінці «Добре» за національною шкалою.

Якщо здобувач: повністю виконав програму переддипломної практики, своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою переддипломної практики завдання, оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх, виявив сукупність усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила практика, виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальне завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації, логічно формулював висновки та робив узагальнення у звіті про проходження переддипломної практики, всебічно розкривав зміст питань, які ставилися в процесі проходження практики, але не виявив творчого підходу до написання звіту про проходження переддипломної практики, допускав на захисті звіту з переддипломної практики окремі помилки, не зовсім точно висвітлив свою діяльність як практиканта, здобувач може отримати від 74 до 81 балів, що відповідає оцінці «С» за шкалою ECTS та оцінці «Добре» за національною шкалою.

Якщо здобувач: виконав значну частину програми переддипломної практики, виконав усі передбачені програмою переддипломної практики завдання, оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх, виявив сукупність усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила практика; виявив вміння виконувати індивідуальне завдання, логічно формулював висновки та робив узагальнення у звіті з переддипломної практики, розкривав зміст питань, які ставилися в процесі проходження переддипломної практики, але не виявив творчого підходу до написання звіту з переддипломної практики, допускав на захисті звіту з переддипломної практики значні помилки, не зовсім точно висвітлив свою діяльність як практиканта, здобувач може отримати від 64 до 73 балів, що відповідає оцінці «D» за шкалою ECTS та оцінці «Задовільно» за національною шкалою.

Якщо здобувач: виконав значну частину програми переддипломної практики, виконав більшу частину передбачених програмою переддипломної практики завдань, певною мірою оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх, виявив сукупність усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила практика, проте допускав значну кількість суттєвих помилок при написанні та захисті звіту з переддипломної практики, не розумів сутності

окремих завдань, здобувач може отримати 60-63 бали, що відповідає оцінці «E» за шкалою ECTS та оцінці «Задовільно» за національною шкалою.

Якщо здобувач: фрагментарно виконав програму переддипломної практики, виконав незначну частину передбачених програмою переддипломної практики завдань, не зумів оволодіти відповідними практичними навичками та вміннями, не набув здатність використовувати їх, не виявив сукупності усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила практика, допускав значну кількість суттєвих помилок при написанні та захисті звіту з переддипломної практики, здобувач після закінчення переддипломної практики може отримати від 35 до 59 балів, що відповідає оцінці «FX» за шкалою ECTS та оцінці «Незадовільно» за національною шкалою.

Якщо здобувач: фрагментарно виконав програму переддипломної практики, виконав незначну частину передбачених програмою переддипломної практики завдань, не зумів оволодіти відповідними практичними навичками та вміннями, не набув здатність їх використовувати, не виявив сукупності усвідомлених знань щодо діяльності установи, де проходила практика, не виконав окремі завдання керівників переддипломної практики, допускав велику кількість суттєвих помилок при написанні та захисті звіту з переддипломної практики, здобувач після закінчення практики може отримати від 1 до 34 балів, що відповідає оцінці «F» за шкалою ECTS та оцінці «Незадовільно» за національною шкалою.

Здобувач який не виконав програму переддипломної практики та отримав незадовільну оцінку при захисті звіту з переддипломної практики направляється на переддипломну практику повторно або відраховується з Університету.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 210 с.
2. Банківська система: навчальний посібник / Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 580 с.
3. Банківська система: підручник / О. М. Тридід, Б. В. Самородов, І. М. Вядрова та ін. Львів: Новий Світ-2000, 2023. 536 с.
4. Банківський менеджмент: навчальний посібник / Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М. 3-те вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2022. 170 с.
5. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
6. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с. URL:https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/borysiuk_SM-.pdf.
7. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С.В. Качула, Г.Є. та ін. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
8. Бюджетна система: підручник / за ред. В.Г. Дем'янишина. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 460 с.
9. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексеев та ін. ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. 399 с.
10. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі: навчальний посібник / Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, І.Ю. Мелушова, О.І. Печенка. Харків: ХДУХТ, 2019. 217с.
11. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: навч. посіб./ Київ: Кондор, 2021. 436 с.
12. Долінський Л. Б. Фінансовий ризик-менеджмент : навч.-метод. посібник. Київ : Національний університет «Кієво-Могилянська академія», 2022. 132 с.
13. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
14. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навчальний посібник. Суми : СДУ, 2020. 350 с. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/32321/1/Zhuravka_strakhuvannia_2020.pdf.
15. Іваненко Т.В. Основи фінансової математики: підручник, спеціалізації «Страхова та фінансова математика». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019. 267 с.
16. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : Ексклюзив Систем, 2022. 307с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/11960>.
17. Мирошніченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 296 с.

18. Нікіфоров П. О., Марич М. Г. Поведінкові фінанси: навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 144 с.
19. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦП "Компринт", 2023. 251 с. URL:<https://dglib.nubip.edu.ua/items/2521e4f3-9043-441d-b84a-7a8754511d31>
20. Основи банківської справи: навч. посіб. / В. В. Іващенко, І. Ш. Невлюдов, Г. А. Краснобрижа та ін.. Київ: Кондор, 2021. 150 с.
21. Ринок фінансових послуг: підручн. / Приказюк Н.В., Лютий І.О., Пікус Р.В., Рожко О.Д. та ін.; за ред. Н.В. Приказюк. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2019. 757 с.
22. Савіна Л.О. Фінансовий аналіз у комерційному банку: навч. посіб. Київ: Кондор, 2021. 190 с.
23. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/>
24. Чуйко Н. Г., Владимиров К. М. Місцеві фінанси: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2021. 352 с.
25. Actuarial calculations : methodical recommendations for the study of discipline by applicants of institutional form of higher education on educational level «Master», specialty 072 «Finance, banking and insurance» / Author-compiler: O. Kotsiurba. - Kropyvnytskyi: CUNTU, 2022. 44 p. <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12092>
26. Customer Experience Management in Banking. URL: <https://customergauge.com/blog/banking-customer-experience-management>
27. Karceva V.V., Fysun I.V., Demchenko N.O., Gorbunova O.A. Insurance management: manual for the students of the higher educational establishments with the English language of instruction. K.: Publishing house "Condor". 148 p. <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6346/1/Insurance%20menegement%202017.pdf>

Додаткові:

1. Агрес О. Bancassurance як процес співпраці банківського й страхового бізнесу / О. Агрес, А. Колодій. URL: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2018.01.045>
2. Барзилович А.Д. Реформування системи охорони здоров'я в Україні: стратегічні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 134-140.
3. Буй Т., Прімерова, О. Бюджетна система України: вплив війни та виклики повоєнної відбудови. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2023. Т. 8. В. 1. С. 17-24. URL: <http://spne.ukma.edu.ua/article/view/289545/283094>.
4. Бюджетна декларація на 2022-2024 роки. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%202022-2024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf>
5. Васильченко З.М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: монографія. Київ: Кондор, 2020. 528 с.
6. Глухова В.І., Бабіченко В.В., Колотій Ю.С. Аналіз формування дохідної бази Державного бюджету України та оцінка бюджетних. *Modern Economics*. 2019. № 14(2019). С. 19-25. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V14\(2019\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V14(2019)-03).

7. Глухова В.І., Бабіченко В.В., Кравченко Х.В. Бюджетне фінансування сфери охорони навколишнього природного середовища в Україні. *Облік і фінанси*. 2021. № 3(93). К.: ТДВ «Інститут обліку і фінансів». С. 39-47.
8. Глухова В.І., Фінансування видатків бюджету на вищу освіту в Україні Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7934>.
9. Глухова В.І., Хоменко Л.М, Мар'яненко С.Г. Податок на нерухоме майно як додаткове джерело надходжень до бюджету. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 2 (31). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-31>.
10. Дешко А.Л. Напрями формування і реалізації бюджетної політики на середньострокову перспективу. Аналітична записка. НІСД. 2020. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/budgetna-polityka.pdf>.
11. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364с.
12. Косов А.С. Міжнародний досвід регулювання банківської ліквідності та можливості його реалізації в Україні. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/51.pdf
13. Кудряшов В.П. Застосування фіскальних правил у бюджетному плануванні. *Фінанси України*. 2020. № 6. С.56-74. URL: <https://doi.org/10.33763/finukr2020.06.056>.
14. НБУ зробив крок до поживлення кредитування. URL : <https://www.epravda.com.ua/news/2020/02/21/657317/>
15. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.
16. Юшко С.В Показники виконання бюджету: теоретичні і практичні аспекти. *Фінанси України*. 2021, №1. С.46-63. URL: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.01.046>.
17. Вахович І.М., Дорош В.Ю., Диль Х.М., Забедюк М.С. та 13 інших. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами : монографія. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ. 2021. 210 с.
18. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти: підручник / І. Л. Якименко та ін. Київ : НУХТ, 2022. 337 с.
19. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.
20. Шевченко С. О., Сидоренко Н. С., Липовська Н. А. Глобалізація, євроінтеграція та сталий розвиток : навч. посібник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 344 с.
21. Brigham E., Ehrhardt M.. *Financial Management: Theory & Practice* 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
22. *Journal of Behavioral and Experimental Finance* <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-behavioral-and-experimental-finance>
23. Statman Meir. *Behavioral Finance: The Second Generation*. CFA Institute Research Foundation Publications, December 2019, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3668963>

Законодавчі та нормативні документи:

1. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Редакція від 24.08.2023 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Господарський кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 р. Редакція від 08.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Концепція розвитку електронної охорони здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12. 2020 р. № 1671-р. Редакція від 26.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1671-2020-%D1%80#Text>.
5. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР. Редакція від 31.03.2023 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 24.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. Редакція від 05.08.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/ed20240805#Text>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Редакція від 01.01.2024 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
9. Про валюту і валютні операції / Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
10. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України № 448/96-ВР від 30.10.1996 р. Редакція від 15.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Редакція від 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#top>
12. Про електронну комерцію : Закон України № 675-VIII від 03.09.2015 р. Редакція від 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
13. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. Редакція від 24.08.2024 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
14. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. Редакція від 20.06.2024р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
15. Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні: Постанова Національного банку України від 28 грудня 2018 року № 162. Редакція від 02.10.2019р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-18#Text>
16. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Постанова Національного банку від 11.06.2018 № 64 Редакція від 24.05.2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/v0064500-18#Text>
17. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з

векселями в національній валюті на території України : Постанова Національного банку України від 16.12.2002 № 508. Редакція від 12.09.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>

18. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419. Редакція від 02.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#n12>

19. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. Редакція від 30.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>

20. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ: Постанова Правління НБУ від 25.11.2021 р. № 123. Редакція від 01.08.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#Text>

21. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Редакція від 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15#Text>

22. Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.1999 р. № 1496. Редакція від 21.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1496-99-%D0%BF#Text>

23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР. Редакція від 03.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Про Національний банк України: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Редакція від 19.04.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

25. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. Редакція від 27.09.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

26. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. Редакція від 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>

27. Про страхування : Закон України від 18.11.2021р. № 1909-IX. Редакція від 20.06.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

28. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України / Постанова НБУ від 02 серпня 2004 р. Редакція від 21.06.2012 р. № 361. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04#Text>

29. Про утворення Національної служби здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів від 27.12.2017 р. №1101. Редакція від 29.02.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF#Text>

30. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. Редакція від 01.01.2024 р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>

31. Цивільний кодекс України. Редакція від 05.08.2024 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua/
2. Державна казначейська служба України: веб-сайт. URL: <http://treasury.gov.ua>.
3. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua>
4. Державна служба статистики: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Державна служба фінансового моніторингу України: веб-сайт. URL: <https://fiu.gov.ua>
6. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>
7. Кабінет міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Ліга страхових організацій України : вебсайт. URL: <http://uainsur.com/>
9. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України : веб сайт. URL: <https://mtu.gov.ua/timeline/Evrointegraciya.html>
10. Міністерство соціальної політики України: веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/12286.html>
11. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://www.minfin.gov.ua>
12. Національна асоціація страховиків України: веб-сайт. URL: <https://www.nasu.com.ua/>
13. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>
15. Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського: веб-сайт. URL: <https://library.kr.ua/>
16. Репозитарій ЦНТУ. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/>
17. Статистика страхового ринку України. URL: <https://forinsurer.com/stat>
18. Economic Bulletin. European Central Bank : website. URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/index.en.html>.
19. European Central Bank : website. URL: <https://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.en.html>.
20. European Commission: website. URL: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu>
21. European insurance industry database. Total insurance. DatabaseMarch2022. URL : <https://www.insuranceeurope.eu/statistics>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Методичні рекомендації до проходження наукової та переддипломної практики для студентів за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. Г.Т. Пальчевич, І.Л. Загреба. Кропивницький. ЦНТУ. 2019. 26 с.
2. Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ. Введено в дію наказом ректора ЦНТУ. Затверджено рішенням Вченої ради ЦНТУ протокол № 11 від 29.08.2024 р. URL: <https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf>. (дата звернення: 20.08.2024).
3. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЦНТУ. Затверджено рішенням Вченої ради ЦНТУ протокол № 11 від 30.08.2023 р. URL: <https://kntu.kr.ua/file/content/427/polozhennia-pro-praktychnu-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-tsntu.pdf>. (дата звернення: 20.08.2024).
4. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40). URL: https://economics.kntu.kr.ua/doc/bibl_opis.pdf. (дата звернення: 20.08.2024).
5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Редакція від 16.08.2024 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 20.08.2024).
6. Про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93. Редакція від 20.12.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>. (дата звернення: 20.08.2024).

ДОДАТКИ

Титульний аркуш звіту з переддипломної практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗВІТ

з проходження переддипломної практики
на базі практики АТ КБ «ПриватБанку»

Здобувача (ки) II курсу ФС-23М
групи другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
Петренко П.П.

(прізвище та ініціали)

Керівник доцент, канд. екон. наук

Сидоренко С.С.

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Комісія: _____
(підпис) (П.І.П. керівника практики)

(підпис) (П.І.П. членів комісії)

підпис) (П.І.П. членів комісії)

Зразок щоденника з переддипломної практики

Міністерство освіти і науки України
Центральноукраїнський національний технічний університет

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Переддипломна практика

(вид і назва практики)

здобувача Петренко Петра Петровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення економічний

Кафедра, циклова комісія «Фінанси, банківська справа та страхування»

освітньо-кваліфікаційний рівень магістерський

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(назва)

II курс, група ФС-23М

Здобувач Петренко Петро Петрович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство, організацію, установу

Підприємства, організації, установи «02» вересня 2024 року
провідний економіст фінансового відділу Іванов І.І.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Підприємства, організації, установи «27» вересня 2024 року
провідний економіст фінансового відділу Іванов І.І.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	<i>Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки</i>	×					
2	<i>Ознайомлення з історією розвитку, правовою основою діяльності, умовами функціонування, з організаційною структурою, специфікою діяльності бази практики</i>	×					
3	<i>Виконання індивідуального завдання згідно з тематикою і планом переддипломної практики</i>		×	×			
4	<i>Написання та оформлення звіту з переддипломної практики</i>				×		
5	<i>Захист звіту з переддипломної практики</i>						

Керівники практики:

від закладу вищої освіти

_____ Сидоренко С.С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи

_____ Іванов І.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

**Висновок керівника практики від вищого навчального закладу
про проходження практики**

складання заліку «04» жовтня 2024 року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)
за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис) Сидоренко С.С.
(прізвище та ініціали)

Зразок договору (форма № Н-7.01)

УГОДА № 3

на проведення практики здобувачів закладу вищої освіти

місто Кропивницький

«20» червня 2024 р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Центральноукраїнський національний технічний університет

(повне найменування навчального закладу)

(далі - вищий навчальний заклад), в особі _____

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі _____

(статут або доручення)

і, з другої сторони, ПАТ «ЛТД»

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі директора Іванова І.І.

(посада,

_____, що діє на підставі
прізвище та ініціали)статуту ПАТ «ЛТД»

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики здобувачів:

1. *Петренко Петра Петровича (ФС-23М)*

2.

3.

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва напряму підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Строки практики	
					початок	закінчення
<u>1</u>	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>	<i>2</i>	<i>переддипломна</i>	<i>1</i>	<i>02.09.2024</i>	<i>27.09.2024</i>

1.2. Надіслати до закладу вищої освіти повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику здобувача.

1.3. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для використання здобувачами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити здобувачам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.6. Надати здобувачам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу

Продовження додатку В

можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходу на роботу здобувачів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови не має

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному - базі практики і закладу вищої освіти.

4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Навчального закладу м. Кропивницький, просп. Університетський, 8

Бази практики м. Кропивницький, вул. Кропивницька, 7

Підписи та печатки:

Вищий навчальний заклад:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

База практики:

(підпис)

Іванов І.І.

(прізвище та ініціали)

**Приклади оформлення списку використаних джерел
відповідно ДСТУ 8302:2015**

Таблиця Г.1

Джерела	Приклади оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укragропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Статті з продовжуючих та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i> . 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i> . 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i> . 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i> . 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.

Джерела	Приклади оформлення
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/131518 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).
	<p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.

Джерела	Приклади оформлення
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106–107</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>

Джерело: https://economics.kntu.kr.ua/doc/bibl_opis.pdf

Навчально-методичне видання

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Укладачі: *Сибірцев В.В., Подплетній В.В., Мельник Т.А. Задорожня Л.М.*

Рецензенти: *Жовновач Р.І.*
Рябоволик Т.Ф.